

Čas a „budoucnost“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2013](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2013](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 27. 9. 2013
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 27. 9. 2013

Čas a „budoucnost“

Čas přichází „z budoucnosti“, ale z budoucnosti, která „ještě není“, tj. není „jsoucí“. Aby se ne-jsoucí budoucnost stala „jsoucí“, musí s jí ujmout nějaký subjekt, aby ji „uskutečnil“ svou aktivitou, svými akcemi. Těmito svými akcemi se však subjekt obrací přicházející budoucnosti vstříc, což znamená, že jeho vlastní „časení“ (časování) postupuje proti „proudu“ času obecného. (Nemůžeme říci, že proti přicházející budoucnosti, protože ta nepřichází v „proudu“, tj. neproudí, neteče – rozhodně ji nelze přirovnat k proudu řeky, jak to kdysi dávno udělal třeba Hérakleitos.) Nicméně nějaký „vnitřní“ (nepředmětný) pohyb ve světě nepředmětnosti musíme připustit a předpokládat. Tento „vnitřní“ pohyb však ještě není (nemůže být) oním „přicházením“. Musíme tedy předpokládat jakousi hraniční sféru mezi „vnitřním“ a „vnějším“, přesněji mezi „nepředmětným“ a „právě uskutečňovaným“ (neboť v této sféře už vždycky má svůj důležitý úkol nějaký subjekt (většinou ovšem mnoho subjektů, neboť už jde v jistém rozsahu o skutečný „svět“), a to je prostor akcí, aktivit, totiž právě onoho „uskutečňování“. A právě tato sféra představuje už nikoli ne-jsoucí „budoucnost“, nýbrž nastávající přítomnost – můžeme ji nazvat „budostí“. Budost je – zároveň s „bylostí“ součástí resp. složkou „přítomnosti“, neboť ta není bodová, nýbrž i časově „nejen prostorově, extensive“ rozměrná.

(Písek, 130927-4a.)